

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії**

**ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ВИРАЖЕННЯ В
КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ**

Кваліфікаційна робота
на здобуття ОС «Бакалавр»
здобувачки першого рівня вищої освіти
4 року навчання (денна форма)
Галузь знань 03 – гуманітарні науки,
Спеціальність 035.066 Філологія (східні
мови та літератури (переклад включно),
перша – корейська),
Освітня програма
**« Корейська мова і література та переклад,
англійська мова»**
Сіленко Ольга Валеріївна

Науковий керівник:
Оксана КІНДЖИБАЛА

Рецензент:
асист. Тетяна ВАСЮХНО

«Допущено до захисту»

Протокол засідання

кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

протокол №14 від «05» червня 2024 року

завідувач кафедри _____ (підпис)

д.філол.н., доц. Наталя ІСАЄВА.

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота вивчає фразеологізми корейської мови, які виражають емоційні стани. У цьому дослідженні розглядається фразеологія як частина мовознавства, розглядаються джерела походження корейських фразеологізмів і виявлено мовні, культурні та перекладацькі особливості корейських фразеологізмів. Крім того, було відібрано кілька фразеологізмів, що виражають емоції в корейській мові, і визначено їхню культурну специфіку, порівнявши їх з відповідними фразеологізмами в українській мові.

У цьому дослідженні використовувалися різні теорії та методи. Серед них були теорія концептуальної метафори, теорія семантичних полів, лінгвокультурологічний підхід, когнітивний підхід і порівняльно-історичний метод. Це допомогло нам краще зрозуміти, що таке фразеологізми та як вони допомагають у міжкультурній комунікації.

Згідно з результатами дослідження, корейські фразеологізми тісно пов'язані з фізіологічними реакціями та тілесними відчуттями, що підкреслює широкий контекст корейської культури. Фразеологізми, які використовують образи частин тіла для вираження емоцій, дозволяють краще зрозуміти культурні відмінності та особливості емоційного вираження в корейській мові.

У результаті порівняння з українськими фразеологізмами було виявлено як спільні риси, так і відмінності у тому, як емоції виражаються. Встановлено, що корейські фразеологізми більш конкретні та пов'язані з фізичними реакціями, тоді як українські фразеологізми більше використовують метафори, які більше пов'язані з повсякденним життям.

Результати роботи мають практичне значення, оскільки вони можуть бути використані в практиці викладання корейської мови, перекладі та дослідженнях порівняльної фразеології та лінгвокультурології. Вивчення емоційних фразеологізмів покращує розуміння ментальності та психології

носіїв мови, полегшує спілкування між культурами та сприяє збереженню мовного різноманіття.

Отже, вивчення фразеологізмів, що виражають емоції, є важливим кроком до кращого розуміння мовних і культурних особливостей корейців і українців. Це підкреслює важливість фразеології як галузі лінгвістики та її ролі в охороні та розвитку культурного надбання людства.

Ключові слова: фразеологізми, емоційні стани, корейська мова, культурна специфіка, порівняльний аналіз, міжкультурна комунікація, переклад, лінгвокультурологія.

ABSTRACT

This work examines Korean phraseology expressing emotional states. This study examines phraseology as a part of linguistics, examines the sources of Korean phraseology, and identifies linguistic, cultural, and translation features of Korean phraseology. In addition, several phraseological units expressing emotions in Korean were selected and their cultural specificity was determined by comparing them with the corresponding phraseological units in Ukrainian.

Various theories and methods were used in this study. Among them were the theory of conceptual metaphor, semantic field theory, linguistic and cultural approach, cognitive approach and comparative historical method. This helped us to better understand what phraseological units are and how they help in intercultural communication.

According to the results of the study, Korean phraseology is closely related to physiological reactions and bodily sensations, which emphasizes the broad context of Korean culture. Phraseological units that use images of body parts to express emotions allow us to better understand cultural differences and peculiarities of emotional expression in the Korean language.

As a result of the comparison with Ukrainian phraseology, both common features and differences in the way emotions are expressed were revealed. It was found that Korean

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ.....	6
1.1. Фразеологія у контексті мовознавчих досліджень.....	6
1.2. Особливості та походження корейської фразеології	13
1.3. Джерела походження корейських фразеологізмів	18
Висновки до першого розділу.....	23
РОЗДІЛ 2. СЕМАНТИКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ, ЩО КОНЦЕПТУАЛІЗУЮТЬ ЕМОЦІЙНІ СТАНИ ЛЮДИНИ.....	24
2.1. Фразеологічний еквівалент та фразеологічний аналог.....	24
2.2. Емоційна палітра в контексті фразеології: порівняльний аналіз корейських та українських фразеологізмів, їх культурні особливості.....	28
Висновки до другого розділу.....	42
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	46

ВСТУП

У світі, де глобалізація стирає кордони між культурами, вивчення мовних особливостей різних народів набуває особливого значення. Мова є не лише засобом комунікації, але й відображенням культурної спадщини, світогляду та емоційного досвіду народу. Особливо яскраво це проявляється у фразеології - скарбниці народної мудрості та емоційного досвіду. У 21 столітті фразеологія як невід'ємна частина лінгвістики потребує нових ґрунтовних досліджень для збереження мовного різноманіття, полегшення крос-культурної взаємодії та навіть удосконалення штучного інтелекту.

Велика кількість праць, зокрема дослідження В. В. Виноградова, Б. О. Ларіна та Н. А. Москаленко, спричинила значне розширення ролі фразеології та сфери її досліджень в загальному мовознавстві (Гнатюк, Самойлова, 2011). Це призвело до суттєвого збільшення інтересу до фразеології та підвищення її значущості в лінгвістичному середовищі. Значний внесок у розвиток цієї галузі зробили дослідження таких видатних учених, як Є. Д. Поливанов, С. І. Абакумов, Л. А. Булаховський та В. В. Виноградов. Саме В.Виноградову належить заслуга у визначенні основних понять, обсягу і завдань фразеології, що значно сприяло систематизації знань у цій галузі.

Незважаючи на значний прогрес, багато питань у фразеології залишаються невирішеними до сьогодні. Серед них можна виокремити такі проблеми, як точне визначення фразеологізму і критеріїв його виділення, співвідношення між фразеологізмом, словом, словосполученням та реченням. Також актуальними залишаються питання, що стосуються принципів класифікації фразеологічних одиниць, а також їх семантичних та граматичних властивостей. Окрім цього, недослідженими є культурні особливості корейських фразеологізмів. Зазначені аспекти потребують подальшого дослідження і уточнення, з чого й випливає *актуальність* цієї роботи.

Об'єктом дослідження є фразеологізми корейської мови, що виражають різноманітні емоційні стани людини. Предметом дослідження виступають семантичні, структурні та культурологічні особливості цих фразеологізмів.

Мета роботи полягає у виявленні культурно-специфічних особливостей вираження емоцій через фразеологізми в корейській мові з залученням елементів порівняльного аналізу корейської та української емоційної фразеології.

Мета роботи передбачає виконання таких завдань:

1. Розглянути місце фразеології у контексті мовознавчих досліджень.
2. Дослідити джерела походження корейських фразеологізмів.
3. Виявити мовні, культурні та перекладацькі особливості корейських фразеологізмів.
4. Відібрати корпус фразеологізмів, що виражають емоції в корейській мові, та виявити їхню культурну специфіку на тлі порівняння їх з відповідними українськими фразеологізмами.

Методологія дослідження спирається на застосування низки *теорій*, підходів та методів, які уможливають всебічний аналіз досліджуваних нами фразеологічних одиниць. Так, основними теоріями, якими ми керувались у процесі дослідження корейських фразеологізмів, були теорія концептуальної метафори (Lakoff & Johnson, 1980) та теорія семантичних полів (Coseriu, 1985). Перша теорія дала нам змогу проаналізувати, як абстрактні емоційні концепти виражаються через конкретні образи в корейській фразеології. Друга – дозволила систематизувати емоційну фразеологію за тематичними групами.

Окрім зазначених теорій, для вивчення корейської фразеології було застосовано кілька теоретичних *підходів*: 1) Лінгвокультурологічний підхід (Wierzbicka, 1997), у рамках якого розглядаємо фразеологізми як відображення культурних особливостей та менталітету корейського народу; 2) когнітивний підхід (Evans & Green, 2006) допоміг зрозуміти, як емоції

концептуалізуються та вербалізуються в корейській фразеології; 3) порівняльно-історичний метод (Campbell, 2013) зумовив вивчення походження та розвитку емоційних фразеологізмів, а також уможливив виявити культурну специфіку корейських фразеологізмів на тлі порівняння їх з українськими.

Джерельною базою стали словники та посібники Білоноженко, В. М., Гнатюк І. С., Дятчук В. В., Неровня Н. М., Федоренко Т. О. (2003); Галинська, О. М. (2011); TalkToMeInKorean (2014); Jeyseon Lee, Youseon Lee (2017); Xu Linqing (2022). Для аналізу було відібрано 52 корейських фразеологізмів та 39 українських.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання її результатів у викладанні корейської мови, у перекладацькій практиці, а також у подальших дослідженнях у галузі порівняльної фразеології та лінгвокультурології. Вивчення емоційних фразеологізмів може сприяти кращому розумінню психології та ментальності носіїв мови.

Структура роботи включає вступ, два розділи, висновки, список літератури, що містить 44 джерела. Обсяг роботи – 49 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

У цьому розділі розглянуто теоретичні засади фразеології як лінгвістичної дисципліни, а також особливості та джерела походження фразеологізмів у корейській мові.

1.1 Фразеологія у контексті мовознавчих досліджень

Важливим розділом мовознавства є фразеологія, предметом вивчення якої виступають структурні, семантичні особливості фразеологічних одиниць (ФО), а також функціонування їх у мовленні. Як зазначає Д. Добровольський (1998), фразеологія відіграє значну роль у розумінні культурної спадщини та міжкультурній комунікації, оскільки фразеологічні одиниці відображають світогляд, культуру та історію народу.

За визначенням І. Гуменюка (2020, с.214), фразеологічна одиниця – це «стійке словосполучення з двох або більше слів, яке утворює синтаксичну та семантичну єдність і відтворюється мовцями як мовна одиниця». Фразеологізми - це знаки вторинної номінації, коли образ слова та його основна мотивація переносяться в новий контекст. Саме це обумовлює образність, як наприклад, у фразі «Капелюх йому потрібен, як рибі парасолька» означає, що капелюх не потрібен (Гуменюк, 2020).

Відповідно до сучасних лінгвістичних підходів, фразеологічні одиниці можуть бути класифіковані за різними критеріями. У мовознавстві існують такі класифікації фразеологізмів:

- За етимологічним походженням (питомі, запозичені, інтернаціональні та ін.).
- За структурно-семантичним принципом (фразеологічні зрощення, єдності, сполучення тощо).
- За ступенем мотивованості значення (мотивовані та немотивовані).

- За частиномовною належністю (дієслівні, іменникові, прислівникові та інші фразеологізми) (Гуменюк, 2020).

Ці класифікації допомагають лінгвістам всебічно вивчати фразеологічний склад мови, аналізувати походження, структуру, семантику та функціонування фразеологічних одиниць. Вони також дозволяють досліджувати фразеологію в контексті різних мовних і культурних традицій.

Т. Р. Кияк, А. М. Науменко та О. Д. Огуй (2016) виділяють такі категорії фразеологічних одиниць:

- фахові фразеологічні вирази – елементи, які нейтрально переосмислені та вживаються в межах професійної лексики. Завдяки мас-медіа ці вирази поширюються в повсякденному мовленні.
- кліше – стереотипні вирази, які образно описують певну політичну чи економічну ситуацію.
- авторські фразеологізми – оказіональні словосполучення, що використовуються в межах окремого твору і зазвичай не виходять за його межі.
- онімічні фразеологізми, основою яких є власні назви (Кияк, Огуй, Науменко, 2016, с. 181).

А. Лучик (2021), спираючись на функціональний принцип, поділяє фразеологічні одиниці на:

- відкриті (потребують додаткової інформації про структуру, синтаксис і значення);
- закриті (повні багатослівні відповідники слів, що вживаються у реченнях за загальними правилами синтаксису; можуть бути частинами інших фразеологізмів);
- формальні (створені для однозначного розуміння у чітко визначених умовах; мають ознаки закритих одиниць, але є окремими висловлюваннями) (Лучик, 2021, с. 45–49).

М. М. Піанський виокремив ще четвертий тип фразеологічних виразів, які складаються з вільних слів і стійкі за складом і вживанням (серйозно і надовго; і чужому навчаються, й свого не цурайтесь) (Кочерган, 2001).

Для класифікації фразеологізмів використовуються різні основи: структурно-семантична, граматична та функціонально-стилістична. Найпоширенішою класифікацією є структурно-семантична класифікація Виноградова, яка базується на семантичній вмотивованості або аналітичності значення фразеологізмів. Виноградов виділяє три різновиди фразеологізмів відповідно до цього критерію. Перший тип відноситься до фразеологічних зрощень, які не залежать від значення складників, наприклад, кусати язика, «замовкнути», не нюхати пороху, «не бути ще в боях», тримати камінь за пазухою, «приховувати злобу, ненависть до кого-небудь, бути готовим зробити прикріст», тощо.

Фразеологізми вирізняються від вільних словосполучень тим, що мають цілісне значення, яке не можна вивести зі значень окремих слів. Вони функціонують у мові як єдина одиниця. На відміну від вільних словосполучень, фразеологізми характеризуються стійкістю складу та порядку розташування компонентів.

Різницю між фразеологізмом і вільним словосполученням можна проілюструвати на прикладі вислову "кури не клюють". У переносному значенні це стале словосполучення виступає фразеологізмом і означає "дуже багато чогось". Натомість у буквальному, прямому вживанні це просто вільне словосполучення, де кожне слово зберігає своє звичайне лексичне значення: кури (птахи) не клюють (не дзьобають) щось. Тож у першому випадку маємо ідіоматичне, цілісне значення, яке не впливає зі значень окремих компонентів фразеологізму. А в другому - сума значень слів, що входять до вільного словосполучення, без додаткового переносного відтінку.

Для розмежування лексичних і фразеологічних значень використовується також фразеологічне відображення М.Ф. Алефиренко та Л.Г. Золотих (Алефиренко, Золотых, 2002). Останнє виникає, коли знаки непрямої

номінації взаємодіють з позамовними об'єктами, які часто використовуються під час процесу мовленнєвої комунікації. Це пояснює відображувальне кодування семантикою ФО, яку можна знайти в іншій дійсності.

Таке кодування є фразеологічним відображенням у розумінні змісту ФО трансформованих властивостей і характеристик об'єктивної дійсності, які репрезентуються фразеотвірними компонентами під час взаємодії. У результаті цього відображення дійсності відбуваються відмінності в семантиці лексичних одиниць і фразеологічних одиниць. Вони такі: фразеологічна семантика більш конкретна та вужча в денотативному плані; сигніфікати усталених словосполучень виражають родові поняття, а лексичні одиниці – видові; і домінує конотація в ФО.

Як зазначає М. Кочерган (2008), основи фразеології були закладені О. О. Потебнею ще у XIX столітті. Формування фразеології як окремої наукової дисципліни значною мірою базувалося на ідеях французького мовознавця Ш. Баллі. У 1920-х і на початку 1930-х років сформувалася чітка ідея створення окремого розділу мовознавства, який би займався виключно фразеологією на науковому рівні. Таким чином, вчені, розширюючи визначене Ш. Баллі поле діяльності і доповнюючи його висновки своїми дослідженнями, створили значний попит на цю дисципліну.

Системний підхід до проблем структурно-семантичної організації фразеологізмів починає застосовуватися наприкінці 50-х років. Опис фразеологізмів як окремих структурно-семантичних одиниць, дослідження фразеологічної варіативності, полісемії, омонімії та антонімії, а також визначення граматичних класів фразеологізмів і їх синтаксичних функцій є питаннями системності. Виявилось, що фразеологізми та слова мають спільні системні риси.

Зауважимо, що Ш. Баллі виділив дві категорії ознак фразеологічної одиниці: зовнішні (форма слів) та внутрішні (відповідність між формою та змістом). Дослідник вказав такі зовнішні характеристики фразеологізмів:

- Вони складаються з декількох слів, розділених на письмі;

- Ці слова знаходяться в незмінному порядку і не можуть бути розділені іншими словами;
- Жодне зі слів у фразеологічній одиниці не може бути замінене іншим словом.

Однак, Ш. Баллі дійшов висновку, що ці зовнішні ознаки не можуть бути досконалими та остаточними для визначення фразеологізму. Він вважав, що внутрішні ознаки є важливішими, а найголовнішою серед них є здатність замінити фразеологічну одиницю одним словом, тобто "еквівалентність з простим словом".

А. Назарян (1976) висловлює протилежну точку зору, спростовуючи теорію еквівалентності фразеологізму слову. Він наводить такі аргументи:

- Змістова структура фразеологічної одиниці є складнішою, ніж зміст слова, особливо що стосується конотацій.
- Певні члени речення можуть виконувати функції не лише фразеологізму, але й вільних словосполучень.
- Ігноруються семантичні відмінності між фразеологізмом і словом, оскільки фразеологізм має більш складну змістову структуру порівняно зі словом.

Тобто, на думку А.Г. Назаряна (1976), фразеологізми не можна прирівнювати до простих слів через їхню семантичну та структурну складність і неоднозначність відповідності між формою та значенням.

М. Кочерган (2001) наголошує на тому, що всі фразеологізми колись були вільними словосполученнями, які зазнали процесу фразеологізації. Цей процес відбувався таким чином: спочатку вільне словосполучення в певному контексті, не характерному для нього, набувало переносного значення. З часом постійне вживання такого словосполучення як у прямому, так і в переносному значенні призводило до його усталення як фразеологічної одиниці. Необхідною умовою для перетворення словосполучення на фразеологізм є те, що хоча б одне зі слів повністю або частково втрачає своє первинне значення.

Наприклад, у фразеологізмах "солом'яна вдова", "яловий професор" тощо одне зі слів втратило своє пряме значення. Перетворенню вільних словосполучень у фразеологічні вирази також сприяє частотність їх вживання в певні періоди, що пов'язано з актуальністю тих чи інших понять. Наприклад, такі вирази як "холодна війна", "оксамитова революція", "празька весна" стали фразеологізмами через часте використання в певні історичні періоди (Добровольський, 1997). Таким чином, процес перетворення вільних словосполучень на фразеологізми є тривалим і залежить від багатьох факторів.

Зауважимо, що фразеологізми часто мають семантичну подвійність, тобто їх можна розуміти як у прямому, так і в переносному значенні. Наприклад, вислів "покласти зуби на полицю" може мати буквальне значення – покласти зубні протези на полицю, а також переносне – "відчувати себе обділеним" або "бути в стані крайньої бідності".

Поширеним явищем є синонімія фразеологізмів. У деяких випадках фразеологізми можуть бути синонімами не лише двох, а й трьох, чотирьох ФО. Наприклад, прясти на тонке, дихати на ладан означає «бути немічним, близьким до смерті»; покласти руку на серце, як на дух, «чесно, одверто»; через вулицю бондар, через дорогу навприсядки, десята вода на киселі означає «далекий або зовсім ніякий». Фразеологічні синоніми мають стилістичну диференціацію, як і синоніми: заснути вічним сном, віддати душу Богу, відійти у вічність і врізати дуба.

Полісемія та синонімія тісно пов'язані з антонімією фразеологізмів і слів. У антонімії значення фразеологізмів протиставляються по-різному завдяки їх семантичній спільності. Наприклад, іскри летять «енергійно, запально», а мокре горить «повільно, мляво»; останню сорочку віддати «поділитися з ким-небудь усім, що маєш», а батькова шкуру здерти «обібрати кого-небудь» (Кочерган, 2001, с. 295). Окрім полісемії та синонімії, фразеологічні одиниці та лексеми мають антонімічні зв'язки. Таким чином, основним джерелом їх появи є суб'єктивні суперечності. Вони проявляються у взаємодії понять лексичного та фразеологічного значень.

Загалом, зазначені вище характеристики фразеологізмів підсилюють виражальні можливості мови та підкреслюють її багатство. Наведемо приклад з художнього дискурсу: «Коли він був сам, Володько ячав, як покинутий цуцик, коли хтось був у хаті, він ціпив зуби і мовчав, а коли батько взявся за клямку, він захлепав і заревів від переповненого серця. Він довго стискав свої тремтячі уста і ціпив зуби, щоб не говорити» (Бабич, 1984, с. 30). Фразеологізми у цьому реченні, зокрема ФО «ціпив зуби», що використовується як синонім до лексичної одиниці мовчав, яскраво описують різні дії, підсилюючи образність та мовленнєву варіативність.

Щодо походження фразеологізмів, то варто зазначити, що одним з важливих джерел формування фразеологічного фонду є запозичення фразеологізмів з інших мов. Ці запозичення можуть бути представлені як калькованими, тобто перекладеними відповідниками, так і зберігати свою оригінальну іншомовну форму. Наприклад, такі англійські вислови, як "time is money" (час - гроші) або "to be or not to be" (бути чи не бути) стали інтернаціональними та широко використовуються в українській мові.

Процес запозичення та засвоєння іншомовних фразеологічних одиниць в українській мові детально висвітлений в "Англо-українському фразеологічному словнику" А.В. Куніна (1996). У цій праці представлено численні приклади англійських фразеологізмів, які увійшли до фразеологічного фонду української мови, наведено їх значення та особливості вживання. Робота А.В. Куніна є цінним джерелом для вивчення запозичень у фразеології та міжмовних фразеологічних зв'язків.

Важливим фактом є те, що фразеологія кожної мови має свою унікальність, що відображає національний світогляд, ментальність, культуру та побут народу. В різних мовах фразеологізми з однаковим значенням можуть мати різну внутрішню форму. Наприклад, французький вираз "tete a tete", що дослівно перекладається як "голова до голови", англійський "face to face", що означає "віч-на-віч", і український вислів "сам на сам", що означає "в чотири

ока", мають однакове значення, але різні форми й зокрема конотативний макрокомпонент (Мельничук, 1974).

Конотативний макрокомпонент значення ФО означає макрокомпонент їх семантичної структури, який складається з семи на позначення ціннісної кваліфікації та емоційної оцінки навколишнього світу людини. Це ускладнює семантичну структуру цих одиниць. У результаті не відбувається дублювання корелятивної лексеми завдяки стилістичному маркуванню останніх.

Фразеологічне значення складається з семи характеристик номінованого явища дійсності за якістю та ступенем інтенсивності його вираження, які зафіксовані в системному фразеологічному значенні та актуалізуються в ситуативно-контекстуальних смислах ФО; семи позитивних чи негативних оцінок дійсності потенційним суб'єктом мовлення; і семи емотивності, що позначають чуттєво-емоційний стан потенційного суб'єкта мовлення (Добрыднева 2000).

Це дозволяє виділити в ФО експресивні, емотивно-експресивні або оцінні елементи, що пов'язано соціолінгвальною природою ФО та значним практичним потенціалом фразеологізмів у комунікації (Алефиренко, Золотых, 2000). Так, ці одиниці є вторинними експресивними найменуваннями. Оцінка та емоції, зокрема емоційна оцінка, вважаються основними принципами творення ФО (Левченко, 2005).

Отже, ці знаки непрямой номінації, які також мають номінативну функцію кожного ФО, служать семіотичними засобами репрезентації культури в мові (Алефиренко, 2002). Вони включають національно-культурний елемент значення, який походить від синтезу денотативних і конотативних макроелементів семантики ФО.

1.2 Особливості та походження корейської фразеології

У корейській мові фразеологізми широко використовуються в повсякденному житті у відповідних ситуаціях. Вивченням цих мовних

одиниць займалися такі дослідники, як І Гі Мун, Кім Джон Тек, Кім Мун Чхан, Кім Гю Сон, Чжак Док Сун, Кім Мін Су та інші.

Фразеологізми в корейській мові виконують різноманітні функції. Вони використовуються для надання мови емоційного забарвлення, створення образних виразів, підсилення аргументів та надання мові виразності та колориту. Фразеологізми часто використовуються для вираження почуттів та емоцій, що дозволяє мовцю передати нюанси настрою та ставлення.

Часто корейці ототожнюють фразеологізми з прислів'ями, вважаючи їх аналогічними поняттями і використовують їх взаємозамінно. Однак науковці встановили декілька відмінностей між фразеологізмами та прислів'ями у їх застосуванні. Фразеологізми, як правило, мають вужче значення і вживаються у специфічних контекстах, тоді як прислів'я є загальновизнаними висловами, що несуть моральний або повчальний характер. Прислів'я часто містять у собі народну мудрість і вживаються для підкреслення певних життєвих істин. Таким чином, хоча ці дві категорії мовних одиниць можуть перетинатися, вони мають свої особливі функції та сфери вживання.

Шім Чже Кі (2011) визначає фразеологізми як лексичні одиниці, що виникають внаслідок об'єднання декількох слів, які виконують ті ж самі синтаксичні та прагматичні функції, що й окремі слова. Фразеологічні одиниці можуть включати фразеологічні вирази, що передають цілісне значення і можуть бути представлені окремими реченнями. Такі вирази часто мають усталену форму та специфічне значення, яке не завжди можна вивести з окремих слів, що їх утворюють. Дослідник підкреслює важливість фразеологізмів у мові, зазначаючи, що вони не лише додають мовленню виразності, але й виконують важливі синтаксичні та прагматичні ролі (심재기, 2011).

У сучасній корейській пареміології вживають переважно лише три терміни: 속담, 격언, 이언. Вони фактично витіснили з ужитку всі інші. Хоча нерідко ці терміни семантично змішуються, але можна розмежувати відтінки

їх значень. Наприклад, “속담” відповідає українському поняттю “прислів’я”, або “паремія”, “격언” дослівно означає “зразкові вирази” (тобто повчальні вислови, конфуціанські сентенції і висловлювання видатних історичних особистостей), “이언” – просторіччя .

Відсутнє також чітке розмежування різних типів народних висловлювань у корейській пареміології. Вираз “прислів’я та приказки” зазвичай вживають недиференційовано, тобто без відокремлення прислів’їв від приказок, і використовують як загальну назву окремого фольклорного жанру (Давиденко, 2004).

Сюжетні фразеологізми, також відомі як "сокдам", мають морально-етичне навантаження та усталену структуру. У формальному плані вони нагадують крилаті вислови, сентенції, афоризми. Їхня основна функція - передавати різноманітні цінності, повчання, настанови, а також фрази з повчальним, моральним або філософським змістом. Крім того, сюжетні фразеологізми застосовуються для закріплення певних концептів, ідей чи уявлень у мовленні. Вони мають стійку, часто речення-подібну форму і відображають культурні традиції, фольклор та світосприйняття народу.

Всі інші синоніми термінів вже не використовуються. Крім того, ми можемо відрізнити різні значення цих термінів, незважаючи на те, що вони рідко збігаються за семантикою.

«속담» походить від українського слова «прислів’я» або «паремія», «격언» означає «зразкові вирази» (наприклад, повчальні вислови, конфуціанські сентенції та висловлювання видатних історичних особистостей), а «이언» означає просторіччя (Давиденко, 2004).

В корейській мові існує понад десять понять, які означають «прислів’я», наприклад 속담 (прислів’я): «옛말» (єтмал), «상말» (санмаль), «상담» (сандам), «격언» (кьогон), «격담» (кьокдам), «이언» (іон), «금언» (кимон),

«속언» (согон), «속어» (сого), «속설» (соксоль), «비언» (піон), «이담» (ідам), «고담» (кодам) (Park E Jung, 2012)

Корейські фразеологізми поєднують різноманітні елементи корейської культури, щоб підкреслити національний колорит. Загалом, корейці відзначаються частим вживанням фразеологізмів у різних типах дискурсу, зокрема поширеними є крилаті слова та вислови.

У ХХ столітті праця Но Су Рьона (1936) дала початок теоретичному дослідженню фразеології. У 1936 році науковець уперше написав книгу «Вивчення фразеології», в якій обговорював, наскільки важливо та необхідно вивчати фразеологічні одиниці. У своїх працях Но Су Рьон намагався виокремити фразеологію як самостійну лінгвістичну науку, визначити її мету, завдання та предмет, а також запропонувати термін «관용구» (фразеологізм) (Жила, 2011).

Фразеологізми, які передаються з покоління в покоління в корейській мові, не мають логічної граматичної структури, згідно з теорією мовознавця. Однак поява книги призвела до значного відставання в дослідженні фразеології. Вивчення фразеологізмів у Кореї займає порівняно тривалий період часу та охоплює широкий спектр тем, включаючи практичні спостереження та теоретичні узагальнення щодо властивостей паремій і фразем як знаків мови (Жила, 2011).

У дослідженні корейської фразеології існують два основні підходи: "широкий" та "вузький". Широкий підхід включає до сфери фразеології не лише власне фразеологізми, а й складні словосполучення, прислів'я, приказки, крилаті вислови та афоризми. Для позначення зазначених одиниць у корейській мові використовується спеціальний термін 속담 (соктам).

Вузький підхід обмежується розглядом лише простих та складних стійких словосполучень, які власне і називаються фразеологізмами. У корейській мові для них існує термін 성구 (сонгу) (하태홍, 1967, с. 27).

Таким чином, у широкому розумінні корейська фразеологія охоплює різноманітні усталені вислови з повчальним, філософським чи образним змістом. Вузьке трактування фразеології зосереджується виключно на ідіоматичних стійких сполуках слів, що не завжди мають яскраво виражену дидактичну функцію. Ця відмінність у підходах відображає дискусію щодо меж фразеологічного фонду мови та критеріїв віднесення одиниць до фразеологізмів.

Семантична структура корейських фразеологізмів є важливою частиною дослідження фразеології. Південнокорейський лінгвіст Кан Ві Гю (1998) визначає фразеологізми на основі структурних і формальних характеристик. Оскільки немає можливості точно визначити обсяг і межі фразеології, він вважає, що семантичний критерій для диференціації цих фразеологічних одиниць є суб'єктивним. Крім того, він вказує на наступні характеристики фразеологізмів корейської мови: запозиченість, синонімічність, стійкість і закріпленість у мовній практиці.

З іншого боку, корейський лінгвіст Пак Йон Сун (2004) виявив кілька структурних типів фразеологізмів у корейській мові: 1) номінативні фразеологізми, які визначають предмети, явища, характеристики, якість, стан і мають лексико-граматичне значення та виступають повноцінними членами речення; 2) предикативні фразеологізми, які відрізняються структурою простого речення; 3) фразеологізми, які мають форму поширеного простого речення.

Корейські фразеологізми тісно пов'язані з історією, культурою та побутом корейського народу. Вони відображають духовне життя та менталітет нації. Побутові аспекти вплинули на зміст, побудову та вираження фразеологізмів корейської мови. Загалом структура та визначення поняття "фразеологізм" у корейській мові не відрізняються від загальноприйнятих визначень. За словами Кіма Хянсука (2001), фразеологічні одиниці є стійкими за формою словами, які утворюються шляхом поєднання двох або більше слів,

які втратили своє початкове значення, але отримали третє значення (김향숙, 2001).

Ідіоматика — це термін, який використовується Чхве Чжі Хуном для опису двох або більше слів, які взаємопов'язані і мають одне загальне третє значення, яке не залежить від значень кожного компонента (최지훈, 2007, с. 55). Стабільність є основною характеристикою фразеологічних одиниць. Це означає, що навіть якщо вони є синонімами, їхні основні частини не можуть бути замінені іншими лексичними одиницями. Фразеологізми зберігаються завдяки цій стійкості, інакше вони можуть втратити свій зміст, якщо їх замінити (Лучик, 2011).

Дослідження фразеологізмів є актуальним на сьогоднішній день, і більшість корейських лінгвістів активно займаються вивченням цієї галузі мовознавства. Наприклад, Чон Гьон Чо (2019) в своїй праці підкреслює важливість фразеологізмів у сучасному спілкуванні та їхній вплив на культурну ідентичність. Вивчення цих мовних одиниць допомагає краще зрозуміти не тільки мову, але й культурні особливості та цінності корейського народу, що робить цю галузь дослідження надзвичайно важливою та перспективною.

1.3 Джерела походження корейських фразеологізмів

Як ми вже зазначали у попередньому підрозділі, корейська мова багата фразеологією. У ній виявляються глибока мудрість народу, його вікова культура, боротьба з неправдою, ставлення до батьків, праці, науки та відносин між людьми, а також засуджуються та викриваються негативні риси людини. Фразеологізми є «консервативним класом, оскільки вони мають глибоке історичне коріння й репрезентують архаїчні уявлення про пізнання людиною навколишнього світу» (Дутова Т.Е. 2004.).

Фразеологізми корейської мови походять із дуже різноманітних джерел. Вони походять з різних епох та різних сфер людського життя, зокрема матеріального, культурного, суспільного, економічного, духовного та

історичного. Фразеологічні одиниці відображають історичну картину, розкривають характер, знайомлять зі звичаями, побутом і національними рисами корейського народу. У фразеології віддзеркалюються живі та дивовижні образи національних звичаїв, традицій та забобонів (Дутова, 2004; Жила, 2014)

Зауважимо, що сучасна корейська мова складається з кількох шарів лексики. Ці шари включають корейську лексику, яка є основою мови, китайську або китайсько-корейську лексику, яка включає ієрогліфи, які широко використовуються в корейській мові, і запозичення з інших мов. В корейській фразеології також є ті ж лексичні шари.

Походження деяких фразеологічних одиниць корейської мови сягає певних історичних реалій, звичаїв, традицій чи біографічних фактів, яких не завжди добре пам'ятають сучасні корейці. З часом такі ФО трансформувалися у стійкі вислови з переносним, часто символічним значенням. Хоча первісне джерело цих ФО забуте, самі вони увійшли до фразеологічного фонду корейської мови і продовжують активно використовуватися (Жила, 2014). Наявність таких фразеологізмів свідчить про історичні корені фразеології як лінгвістичного явища та її тісний зв'язок з культурною спадщиною народу.

У корейському мовознавстві існує кілька класифікацій фразеологізмів за джерелами їх походження. Так, Хо Сок (2011) (허석) стверджує, що корейські фразеологізми можна розділити на такі категорії, як власне корейські (고유어계 관용구), китайські (한자어계 관용구) та інші (전하 (2011), '고유어계 관용구와 한자어계 관용구의 비교 연구', 인하대학교 석사학위논문.]. У своїй дисертації Кім Хесук (김혜숙) наводить джерела походження ФО, суголосні категоріям, представленим Хо Сок, та деталізує класифікацію кількісними даними. На основі ФО (n=1259), що були досліджені в роботі, він наводить такі процентні співвідношення щодо джерел походження корейських ФО:

- корейські — 89.99% (1133)

- китайські — 9.29% (117)
- запозичені — 0.45% (5) [10, 12].

Схожу класифікацію пропонує і Мун Ким-хьон (문금현), також виділяючи три групи фразеологізмів на основі їх походження: власне корейські ФО; корейські та китайські ФО (고유어-한자어); китайські та запозичені ФО (고유어-외래어) (Жила, 2014).

Мьо Чхунме (2008) (묘춘매), досліджуючи походження корейських фразеологізмів, також виділяє кілька груп ФО за їх походженням:

- суто корейські ФО;
- змішаний тип – суто корейські і ФО китайського походження;
- фразеологізми китайського походження;
- змішаний тип – фразеологізми китайського походження і запозичені ідіоми;
- запозичені з іноземних мов фразеологізми 묘춘매 (2008).

Категоризація Ту Джонха (2011) (두전하 2011) є узагальненою класифікацією фразеологізмів за джерелом походження. Використовуючи тлумачний словник корейської мови, він виокремив 4948 фразеологічних за трьома джерелами походження: суто корейські фразеологізми (3480 ФО – 70.33%); фразеологізми китайського походження (1456 ФО – 29.43%) та запозичені фразеологізми (12 ФО – 0.24%).

Як зазначає О. Жила (2014), семантика фразеологізмів корейського походження переважно пов'язується з історичними подіями. Наприклад, фразеологізм «хамхинський чхаса» або «함흥차사» походить від подій, які сталися в XV столітті, коли король І Сон-ге, втомившись від двірських інтриг, залишив престол і поїхав жити в провінцію. І Банвон, його син, послав чиновників до нього, щоб попросити їх повернутися, але всі вони зникли або загинули.

Семантика деяких фразеологізмів пов'язана з географією; наприклад, 삼천포로 빠지다, що перекладається як «відволікатися». Його історія стосується міста Самчхонпхо, куди один торговець помилково приїхав замість міста Чінджу, і де він потрапив у нещастя. Фразеологізми, пов'язані з речами побуту та їжею, є додатковим прикладом, який відображає культуру та звичаї корейців. Наприклад, їсти токкук, або 떡국, означає «подорослішати на один рік», і це пов'язано з звичаєм їсти рисовий суп у перший день нового року.

Низка фразеологізмів китайського походження запозичено з китайських байок; наприклад, 조삼모사 дослівно (три вранці, чотири ввечері), що означає «підступно обманювати». Інші приклади включають 사면초가 (чути пісні цинської династії з чотирьох сторін), що означає «опинитися в оточенні», і 수구초심, що означає «сумувати за батьківщиною». Фразеологізми, пов'язані з побутовими речами та їжею, відображають корейські національні особливості.

Наприклад, фразеологізм "고무신을 거꾸로 신다", який означає «про жінку, що йде від чоловіка», дослівно «взути комусіни задом-наперед». Цей вираз походить від традиційного корейського взуття, відомого як комусін, яке було важко носити задом-наперед. Другий приклад — 밑 빠진 시루, що перекладається як «робити марну справу». Денотатом цієї ФО є великий керамічний посуд сірого кольору з дірками, на дні використовується для варіння на пару (Жила О. В. 2014).

Поширеними є фразеологізми, пов'язані з національними іграми та спортом. Наприклад, слово «боротися» або 씨름 하다 походить від корейської національної боротьби сірим і означає «старатися; здолати труднощі». У змаганнях учасники намагалися повалити свого суперника на землю, обв'язавши талію та одну ногу паском з цупкої тканини.

Фразеологізми з античної міфології та Біблії широко використовуються в розмовно-побутовому мовленні. Наприклад, 아킬레스의 발꿈치

«Ахіллесова п'ята» означає «найбільш вразливе місце», а «Содом і Гоморра» означають «безлад, метушня».

Навчальні фразеологізми часто містять архаїзми. Наприклад, підняти пензлик або взяти *붓을 들다* означає "почати писати", а *붓을 꺾다* «зламати пензлик», або покинути заняття літературою. Корейські традиційні методи навчання, де студенти писали пензликом, відображаються в цих фразах. У фразеологізмах, пов'язаних з навчанням, часто зустрічається лексема *붓* (붓), яка в сучасній корейській мові є архаїзмом.

Корейська фразеологія значною мірою вплинула на китайську мову. Корейські ієрогліфи відображають корейські та китайські реальності, історію, етику та естетику. Наприклад, слова *조삼모사* і *사면초가* означають «опинитися в оточенні» (Жила, 2014).

Фразеологічний склад корейської мови доповнюється запозичення з інших мов. Одним із прикладів є споживання мети, що означає "відчувати незручність", а отримання форми, що означає "бути готовим до нових починань". Ці запозичення демонструють вплив на корейську мову інших культур (Жила О. В. 2014)

Таким чином, фразеологізми корейської мови є системою, яка розвивається та змінюється. Суто корейські фразеологізми відображають життя, історію та побут корейців, а запозичення фразеологізмів є об'єктивним процесом оновлення фразеологічного фонду корейської мови.

Висновки до першого розділу

У цьому розділі було розглянуто теоретичні засади фразеології як лінгвістичної дисципліни, а також особливості та джерела походження фразеологізмів у корейській мові.

Фразеологія відіграє важливу роль у розумінні культурної спадщини та міжкультурній комунікації, оскільки фразеологічні одиниці відображають світогляд, культуру та історію народу. Фразеологізми мають низку характерних ознак, зокрема стійкість, ідіоматичність, відтворюваність у готовому вигляді. Фразеологічні одиниці зазвичай класифікують за різними критеріями: етимологічним походженням, структурно-семантичними особливостями, ступенем мотивованості значення, частиномовною належністю тощо.

У корейській мові фразеологізми широко використовуються для надання мовленню емоційності, образності, виразності та колориту. Корейські фразеологічні одиниці тісно пов'язані з культурою, побутом, історією та ментальністю корейського народу. Джерелами їх походження є як власне корейські слова, так і запозичення з китайської мови та інших мов. Значна кількість фразеологізмів бере початок з історичних подій, географічних реалій, фольклору та повсякденного життя корейців.

Попри відсутність єдиного підходу до визначення меж фразеології в корейській мові, дослідження в цій галузі є надзвичайно актуальними та перспективними, оскільки аналіз фразеологічного фонду допомагає глибше зрозуміти культурну ідентичність, ментальність та світосприйняття корейської нації.

РОЗДІЛ 2. СЕМАНТИКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ, ЩО КОНЦЕПТУАЛІЗУЮТЬ ЕМОЦІЙНІ СТАНИ ЛЮДИНИ

Цей розділ зосереджується на аналізі семантичних, культурологічних та перекладацьких особливостей корейських фразеологізмів, що концептуалізують емоційні стани людини, на тлі їх порівняння з відповідними українськими фразеологічними одиницями, що дає змогу чіткішого усвідомлення національно-культурної специфіки досліджуваних мовних одиниць

2. 1 Семантика корейських фразеологізмів: мовна, культурологічна та перекладацька специфіка

Фразеологізми є мовними виразами, які відображають світогляд і культурні особливості певної групи людей. Вони не тільки передають значення, але й несуть у собі культурні коди, зрозумілі лише представникам цієї культури. Через культурні відмінності один і той самий вираз може сприйматися та інтерпретуватися по-різному в різних культурах.

Розуміння семантики корейських крилатих висловів і приказок (таких як 속담 сокдам) ускладнюється тим, що їхні граматичні значення часто не відповідають словниковим визначенням або є застарілими. Тому для належного розуміння та використання цих виразів необхідні ґрунтовні знання історичних подій. Попри те, що корейські фразеологізми не є складними з точки зору мовної структури, для їхньої правильної інтерпретації потрібна пильність і розуміння контексту. Фразеологічні одиниці вживаються цілісно і, як правило, не підлягають перестановці компонентів, що робить їх ще складнішими для сприйняття. Для коректного використання фразеологізму необхідно повністю розуміти його контекст та внутрішню структуру (Torchia & Choe, 2002).

Імовірність коректної ідентифікації виразу як фразеологічної одиниці, залежить від двох чинників: по-перше, від того, наскільки легко зрозуміти його значення, і по-друге, від його важливості в певному контексті (Голубовська, 2009). Розуміння, а також переклад корейських крилатих висловів та приказок українською мовою може становити певні труднощі. Ці труднощі зумовлені лінгвістичними особливостями корейської мови, культурними відмінностями між Кореєю та Україною, а також контекстуальними значеннями фразеологізмів, які складно передати іншими мовами. Розглянемо основні проблеми, пов'язані з розумінням та перекладом корейських фразеологічних одиниць:

1) *Національно-культурні розбіжності*. Одна з головних перешкод у розумінні та перекладі корейських фразеологізмів українською мовою - це значні культурні відмінності між Україною та Кореєю. Корейські фразеологічні одиниці часто містять елементи культурної спадщини, традицій та звичаїв, які можуть бути незрозумілими або чужими для української культури. Наприклад, вираз "김치국부터 마시지 말라", що дослівно перекладається як "не пий супу з кимчі перед тим, як з'їси рис", відображає особливий кулінарний ритуал корейської культури, якому немає прямого відповідника в українських традиціях.

2) *Лінгвістичні особливості*. Другою ваговою проблемою є специфічні риси корейської мови, для яких часто бракує еквівалентів в українській. Корейська мова має унікальні граматичні частки, форми ввічливості та синтаксичні конструкції, які складно передати українською. Наприклад, вираз "눈치가 빠르다", що дослівно перекладається як "бути швидким на око", передає концепцію соціальної інтуїції та вміння читати ситуацію, для якої в українській мові немає точного відповідника.

Одна з проблем декодування семантики корейських фразеологізмів пов'язана з їхньою багатозначністю та контекстуальністю значень, які буває важко адекватно передати українською мовою. Один і той самий вираз може мати різні значення залежно від контексту його вживання. Наприклад, ідіома

"손발이 맞다" дослівно означає "руки і ноги співпадають", проте часто її використовують для опису ефективної взаємодії та злагодженої роботи двох людей. Щоб зберегти таке контекстуальне значення при перекладі українською, перекладачеві може знадобитися додаткове пояснення або описовий переклад.

Загалом, переклад фразеологізмів є одним з найскладніших завдань для перекладачів. Це завдання виходить за межі простої заміни граматичних і лексичних елементів між мовами, часто вимагаючи повного переосмислення ключових мовних компонентів тексту. Першим викликом для перекладача є здатність розпізнати фразеологізм у тексті. Це завдання ускладнюється тим, що багато фразеологізмів можна легко модифікувати, а деякі можна поступово розкласти на окремі компоненти. Через це ідентифікація фразеологізмів часто є складним, а іноді й неможливим завданням.

Переклад корейських фразеологізмів українською мовою часто ускладнюється відсутністю прямих відповідників. Це змушує перекладачів шукати креативні рішення для передачі сенсу та культурного контексту. Яскравим прикладом є корейський вираз "사서 고생하다". Дослівно він перекладається як "купувати проблеми", але його справжнє значення - "створювати собі труднощі" або "навмисно ускладнювати собі життя". Через відсутність точного еквівалента в українській мові, перекладач має кілька стратегій:

- Підібрати найближчий за змістом український фразеологізм. У даному випадку можна запропонувати такі варіанти: "шукати собі на голову", "лізти на рожен", "наривати собі на неприємності".
- Використати описовий переклад, додаючи пояснювальні слова. Наприклад: "створювати собі проблеми на рівному місці", "навмисно ускладнювати собі життя", "добровільно брати на себе зайві клопоти".
- Створити новий вираз, який передає сенс оригіналу і звучить природно українською. Адекватними можна вважати такі варіанти: "купувати собі клопіт", "замовляти проблеми оптом", "колекціонувати неприємності".

Вибір конкретного варіанту залежатиме від контексту, стилю тексту та цільової аудиторії. У деяких випадках може бути доречним використати дослівний переклад з подальшим поясненням, особливо якщо важливо зберегти культурний колорит оригіналу.

Таким чином, ймовірність того, що перекладач розпізнає вираз як фразеологізм, залежить від того, наскільки складно його зрозуміти та наскільки важливим він є в конкретному контексті. Розглянемо, наприклад, фразу «їсти кімчі». Кімчі є традиційною корейською стравою, яка має велике культурне значення. Таким чином, фразеологізм «김치를 먹다» може означати не лише фізичне вживання їжі, але й глибоке занурення в корейську культуру та звичаї. Аналогічні слова, такі як «їсти борщ», можуть мати абсолютно різні значення в українській культурі. Незважаючи на те, що борщ є традиційною стравою, у Кореї він не має такого символічного значення, як кімчі. Зазвичай «їсти борщ» означає просто вживання їжі, не маючи культурних контекстів. Наприклад, корейська вираз «죽을 맛이다» (буквально «смак смерті») означає щось надзвичайно складне або неприємне і представникам інших культур може бути важко зрозуміти його.

Культурні реалії іншого корейського фразеологізму 김치국부터 마시지 말라 є не зрозумілим для українських мовців. Дослівно зазначений фразеологізм означає «не пий суп з кімчі перед тим, як з'їсти рис» і вказує на необхідність обережності та терпіння, що відображає особливі культурні цінності корейської мови.

На перший погляд подібними є український та корейський фразеологізми «червоне як буряк» та «빨개지다». В обох культурах цей термін використовується для опису сильного почервоніння, яке часто виникає через зніяковіння або сором. Тим не менш, цей вираз у корейській культурі може набувати додаткової семантики, пов'язаної із соціальними нормами поведінки, зокрема, уникнення вираження своїх емоцій на публіці. З іншого боку, в

українській культурі цей термін більше пов'язаний із фізіологічною реакцією на емоції, не маючи жодних соціальних контекстів.

Слід також звернути увагу на важливість фразеологізмів для міжкультурного спілкування, оскільки саме вони часто створюють перешкоди у порозумінні між культурами. Особливу увагу слід приділяти фразеологізмам, які на перший погляд можуть здаватися легкими для розпізнавання, але насправді вимагають глибокого розуміння культурного контексту та мовних нюансів.

Отже, дослідження семантики корейських фразеологізмів виявляє складну взаємодію мовних, культурних та перекладацьких аспектів. Це підкреслює важливість глибокого розуміння не лише лінгвістичних структур, але й культурного контексту та історичного підґрунтя для правильної інтерпретації та перекладу фразеологічних одиниць.

2.2 Емоційна палітра в контексті фразеології: порівняльний аналіз корейських та українських фразеологізмів, їх культурні особливості

В багатьох культурах фразеологізми є важливим засобом вираження емоцій, і корейська культура не є винятком. Вони не тільки передають конкретні почуття, але й відображають культурні цінності, традиції та соціальні норми. Фразеологізми, що виражають емоції, дуже важливі в корейській комунікації, оскільки вони відображають культурні особливості та емоційні реакції людей у певних ситуаціях. Нерідко для позначення емоцій та почуттів корейська фразеологія використовує символи частин тіла. Це підкреслює зв'язок між тілом та емоціями людини, що є характерним для багатьох культур, які є висококонтекстними. (정경조 2019).

Аналіз корейських фразеологізмів показав, що більшість виразів позначає негативні емоції. Негативні емоції - це неприємні відчуття, які виникають у відповідь на несприятливі ситуації або події. Вони включають такі емоції, як гнів, сум, страх, відраза та провина. Ці емоції часто служать

сигналами того, що щось не так, і можуть спонукати людей вирішити основні проблеми. В кожній мові є своє вираження емоцій через фразеологізми.

Для аналізу було використано словники, посібники та роботи - Білоноженко, В. М., Гнатюк І. С., Дятчук В. В., Неровня Н. М., Федоренко Т. О. (2003); Галинська, О. М. (2011); TalkToMeInKorean (2014); Jeuseon Lee, Youseon Lee (2017); Xu Linqing (2022).

Одним із проявів негативних емоційних станів є **гнів** - сильне почуття незадоволення, роздратування або ворожості, що виникає у відповідь на реальні або уявні образи, несправедливість або перешкоди. У корейських фразеологізмів для опису гніву нерідко фігурують частини тіла, зокрема: «가슴이 터지다» (серце розривається від злості) - Відчувати сильну злість або лють. Семантичні особливості: Образ серця, яке розривається, підкреслює сильну емоційну ситуацію, коли гнів настільки сильний, що здається, що серце не витримує.

«눈에 (칼)날이 서다» (очі, як лезо ножа) - Кидати злісний погляд ; Семантичні особливості: Образ очей, схожий на лезо ножа, підкреслює гостроту та небезпеку погляду, що супроводжується сильним гнівом.

«눈을 까뒤집다» (вивернути очі від злості) «눈을 치뜨다» (звести очі від злості) - Кидати злісний погляд; Семантичні особливості: метафора вивернутих очей підкреслює жахливу злість, яка впливає з того, що людина втрачає контроль і її очі буквально перевертаються.

«눈에 쌍심지를 켜다» (запалити вогні в очах від злості) - Виявляти крайню злість. Семантичні особливості: Використання образу вогнів, які запалюються в очах, символізує рішучість і гнів, який буквально горить всередині людини.

«눈이 뒤집히다» (очі перевертаються від злості) - Виявляти крайню злість, втрачати контроль. Семантичні особливості: Коли людина втрачає

контроль над собою, метафора перевернутих очей є символом екстремального рівня гніву.

«도끼눈을 뜨다» (кидати погляд сокирою) - Кидати злісний і загрозливий погляд. Семантичні особливості: Образ сокири, який пов'язаний з агресією та небезпекою, підкреслює загрозливий характер погляду, коли вона гнівається.

«몸을 떨다» (труситься тіло від злості) «주먹을 떨다» (трясти кулаками) -
Тремтіти від злості.
Семантичні особливості: Тремтіння тіла є фізичною реакцією на сильний гнів, коли людина не може контролювати своє тіло через свої емоції.

«뿔이 나다» (роги з'являються від злості) - Бути розлюченим;
Семантичні особливості: поява рогів символізує тваринний гнів і агресію.

«속이 터지다» (нутрощі вибухають) «피가 거꾸로 솟다» (кров тече в зворотному напрямку від злості) «피가 끓다» (кров кипить від злості) -
Відчувати сильну злість або роздратування. Семантичні особливості: Образ вибуху нутрощів підкреслює інтенсивність гніву, який відчувається так, ніби всередині вибухає.

«얼굴이 붉으락푸르락해지다» (обличчя стає червоним і синім від злості)
-Бути роздратованим навіть колір обличчя міняє колір;
Семантичні особливості: коли обличчя змінює колір, це означає фізичну реакцію на гнів, коли обличчя червоніє та синіє від емоційного напруження.

«이가 갈리다» (зуби скриплять від злості) - скрипіти зубами від злості.
Семантичні характеристики: Скрипіння зубів є фізичним вираженням напруги та агресії, що супроводжується гнівом.

«입에 (게)거품을 물다» (піна йде з рота) - Бути сильно розлюченим.
Семантичні особливості: Образ піни, що йде з рота, підкреслює інтенсивність гніву, коли людина буквально пускає піну від злості.

Корейські фразеологізми пов'язані не тільки з частинами тіла, ще можна виділити фразеологізм «뚜껑이 열리다», що яскраво передає інтенсивність і

раптовість гніву, використовуючи метафору відкритої кришки, яка символізує втрату контролю над емоціями. Подібна метафора також може означати фізичні реакції гніву, такі як підвищення голосу, агресивні жести. «고양이와 개» - Постійно сваритися, як кішка з собакою. Використання образів кішки та собаки як протилежностей підкреслює концепцію розбіжності та несумісності. Це демонструє постійні суперечки, у яких обидві сторони мають протилежні риси характеру або точки зору

. Фразеологізм «열이 오르다» підкреслює ескалацію гніву, коли емоції поступово зростають і досягають свого піку. Це стан, коли людина починає гнів, що може призвести до втрати самоконтролю. Жар асоціюється з підвищенням температури, що є символом емоційного напруження, й означає гнів, який «підіймається» всередині людини.

Образи, метафори та порівняння, які підкреслюють інтенсивність емоцій і їх фізичні прояви, є характерними також для українських фразеологізмів, що виражають гнів. «Зубами скрипіти» — це фразеологізм, який означає крайній гнів. Вираз має семантичне значення через використання образу скрипіння зубів, який є символом агресії та напруженості. «Кров заливає» — це фразеологізм, який описує сильне роздратування та гнів через образ крові, яка ніби заливає людину, підкреслюючи фізичний аспект емоції, коли гнів досягає свого піку.

Підкреслюючи, що емоції досягають критичної точки, метафора «пар із вух іде» порівнює сильний гнів з киплячою водою. «Червоніти як рак» означає фізичний прояв гніву через почервоніння обличчя. Це підкреслює явні симптоми емоційного стану. Термін «гримати як грім з ясного неба» описує раптовість і силу гніву, пов'язані з вибухом грому. Термін «піною кидатися» використовується для опису стану, коли людина настільки розлючена, що буквально пускає піну, щоб підкреслити інтенсивність свого гніву. Вираз «вивертається нутро» описує внутрішню напругу та фізичний дискомфорт, які супроводжують сильний гнів, і демонструє, як емоції впливають на фізичний стан людини.

Фразеологізм «грізний як буря» містить порівняння з бурею, що підкреслює силу та непередбачуваність гніву, демонструючи, що гнів може бути руйнівним і страшним. Нарешті, вираз «труситися від злості» описує фізичну реакцію людини на сильний гнів, коли вона не може контролювати своє тіло через свою емоцію, демонструючи, як емоції можуть змусити тіло тремтіти від напруги. Ці фразеологізми використовують яскраві образи та метафори, щоб передати інтенсивність і фізичні прояви гніву, відображаючи різноманітність емоцій, які можна знайти в українській мові та культурі.

Фразеологізми, які використовують корейці та українці для вираження гніву, показують, що є багато спільного між культурними особливостями та способами вираження емоцій. Фразеологізми корейської мови часто використовують символи, пов'язані з частинами тіла, які демонструють фізичні ознаки гніву, такі як «розрив серця» або «очі, як лезо ножа». Це свідчить про те, що корейська культура є надзвичайно контекстною, де емоції часто передаються через непрямі символи та фізичні реакції. Українські фразеологізми також використовують яскраві образи та метафори, але вони часто звертають увагу на очевидні фізичні та природні явища, такі як «скрипіння зубів» або «пар із вух». Це демонструє більш відвертий і прямий спосіб вираження емоцій, який характерний для культури України.

Тривога і страх. Страх - це фундаментальна емоція, яка виникає у відповідь на реальну або уявну загрозу, що допомагає організму уникати небезпеки та захищатися від неї. Відповідно до цього відбуваються фізичні зміни, такі як підвищене серцебиття, швидке дихання та напруження м'язів. Тривога - це почуття, яке виникає у відповідь на передбачення майбутніх загроз або небезпек, часто без чіткої причини. Вона може призвести до постійного занепокоєння, напруження та нервозності.

«가슴이 서늘하다» (серце холодне) Образ серця, охолодженого, відображає миттєве відчуття страху чи тривоги, яке викликає фізичну реакцію, схожу на охолодження. Несподівана небезпека або жахливі обставини можуть викликати це відчуття, змушуючи людину буквально «замерзнути» від страху.

Це показує глибокий внутрішній холод, який означає емоційний параліч або замороженість.

«간담이 서늘하다» (внутрішні органи холонуть) Образ внутрішніх органів підкреслює глибокий, майже фізичний страх, що призводить до охолодження внутрішніх органів. Це використовує метафору, щоб підкреслити, як страх впливає на все тіло, створюючи відчуття холоду, що пронизує внутрішні органи. Це може бути реакцією на раптову небезпеку або ситуацію, яка є сильно загрозливою.

«간이 오그라들다» (печінка скорочується) Страх, який буквально стискає внутрішні органи, є ознакою образу скороченої печінки. В корейській культурі печінка часто пов'язана з фізичним і емоційним станом, тому її скорочення показує, наскільки сильним може бути страх, що викликає фізичний дискомфорт.

«속이 타다» (шлунок горить) Фізичний дискомфорт, що супроводжує сильний неспокій або тривогу, називають горінням шлунку. У хвилюванні, стресі або очікуванні чогось неприємного часто виникає це відчуття. Горіння є ілюстрацією того, як тривога може впливати на травну систему, викликаючи печіння або біль у шлунку. «속이 뒤집히다» (шлунок перевертається) Образ перевернутого шлунку є ознакою значного фізичного дискомфорту, який супроводжується сильним страхом або відразу. При зустрічі з чимось неприємним або лячним внутрішні органи буквально «перевертаються» від жаху або відрази, що часто викликає це відчуття.

«애가 타다» (душа горить) Образ горіння душі підкреслює емоційний біль і сильний неспокій. Це метафоричне вираження демонструє, як тривога та хвилювання можуть проникати в саму сутність людини, викликаючи відчуття, ніби душа горить від хвилювання чи страждання.

«걱정이 태산이다» Хвилювання як велика гора. Образ великої гори означає значну кількість або силу хвилювань. Це порівняння з горою є символом величезних і нестерпних тривог. «신경을 쓰다» (використовувати

нерви) Образ нервів підкреслює фізичний і емоційний аспект хвилювання або турботи про щось. Цей фразеологізм підкреслює той факт, що тривога або хвилювання споживають нервову енергію, змушуючи людину постійно турбуватися і думати про певну проблему.

Українські фразеологізми часто використовують яскраві образи та метафори, щоб підкреслити інтенсивність цих емоцій і те, як вони виявляються фізично. «Серце завмирає» — це фразеологізм, який описує раптовий сильний страх, коли людині здається, що її серце буквально зупиняється від страху. Несподівана загроза або лячні обставини можуть викликати швидку реакцію заморожування.

Коли людині здається, що її душа тікає від тіла через сильний страх, вираз «душа в п'яти йде» підкреслює інтенсивність страху. Цей фразеологізм описує ситуацію, коли страх такий сильний, що здається, що вся внутрішня сила покидає тіло. Термін «волосся дибки стає» описує фізичну реакцію організму на страх, коли волосся на голові піднімається, ніби від електричного заряду. Це підкреслює силу переляку та раптовість, які змушують тіло реагувати на емоційний стан.

Коли людина постійно в напрузі та не може знайти собі місце, вираз «як на голках сидіти» використовується для опису відчуття тривоги та неспокою. Образ голки підкреслює фізичний дискомфорт, який супроводжує тривогу. «Серце вистрибує з грудей» використовується для опису надзвичайно хвилюючого стану. Це підкреслює фізичну реакцію та інтенсивність емоцій на страх або тривогу. Коли людина буквально заморожується від страху і не може рухатися або говорити, вираз «як лід застиг». Це означає параліч, який може спричинити сильний страх.

Обидві культури використовують фізичні образи, щоб передати силу емоцій, але корейські фразеологізми часто вказують на внутрішні органи, тоді як українські фразеологізми вказують на зовнішні ознаки страху.

Смукот- це емоційний стан, пов'язаний із відчуттями печалі, журби та зневіри. Він може бути реакцією на погані події, втрату або розчарування.

Смуток є природною емоцією, яка допомагає людині пережити, обробити негативні почуття та пристосуватися до нових ситуацій.

В корейських фразеологізмах для вираження смутку, нерідко фігурує серце. Наприклад: «가슴에 구멍이 뚫리다» (в серці дірка). Дірка в серці є символом глибокого емоційного болю та відчуття порожнечі, яке виникає через сильний стрес або втрату чогось важливого. Це може бути результатом втрати близької людини, розриву стосунків або іншого травматичного досвіду, який залишає людину в емоційному вакуумі та смутку.

«가슴에 대못을 박다» (встромити цвях у серце) означає завдати сильного болю. Образ цвяха в серці порівнює фізичне ушкодження серця з інтенсивністю болю, який хтось інший заподіює. Цей вираз використовується для опису ситуацій, коли слова або дії когось іншого завдають сильного емоційного болю. «가슴에 멍이 들다» (серце в синцях), «가슴에 피멍이 들다» (серце в кровавих синцях) Образ кровавих синців підкреслює важкість і інтенсивність емоційної травми. Це відображає сильний душевний біль, який можна порівняти з фізичними травмами, які залишають криваві сліди.

У цьому виразі «가슴을 도려내다» (вирізати серце) вирізане серце є символом втрати, яка залишає глибокий емоційний слід і біль. Це може передавати втрату коханої людини або іншого важливого моменту в житті, який викликає відчуття, ніби частина серця була вилучена. Образ стиснутого серця у виразі «가슴을 짓누르다» (серце під тиском) показує фізичну реакцію на емоційний біль, який викликає стиснення серця. Це вираз позначає відчуття фізичного або емоційного болю, який викликає стискання грудей.

У виразах «가슴이 찢어지다» (серце розривається), «속(또는 복장)이 터지다» (шлунок або груди розривається) розрив шлунка або грудей символізує найвищий ступінь емоційного болю, коли людина відчуває, що її всередині буквально розривається від болю або горя. Цей вираз використовується для опису ситуацій, коли емоційний біль настільки сильний, що його можна порівняти з фізичним розривом внутрішніх органів.

В українських фразеологізмах для вираження смутку також використовують яскраві образи щоб підкреслити глибину та інтенсивність емоції. Наприклад, фразеологізм «серце крається» використовується для опису сильного емоційного болю, коли здається, що серце буквально розривається від горя. Це може бути результатом втрати близької людини, розриву стосунків або інших важких подій у житті. «Душа плаче» — ще один вираз, який описує внутрішній біль і печаль, які відчуває людина. Образ душі, що плаче, змальовує глибоке емоційне страждання, яке відчувається дуже сильно всередині, хоча воно може бути непомітним зовні.

«На душі тягар» — це фразеологізм, який описує відчуття важкості та тиску на душу, які виникають через смуток або тривогу. Цей стан часто супроводжує тривалу депресію або меланхолію, коли важко знайти радість у житті. Коли сльози виступають на очах від печалі, вираз «сльози на очах» підкреслює видимі ознаки смутку. Цей образ демонструє, як фізичний біль емоцій може проявитися, навіть якщо людина намагається контролювати свої почуття.

Відчувати глибокий емоційний біль, коли плач, здається, виходить із самого серця, можна описати фразеологізмом «плакати серцем». Це означає величезне емоційне страждання, яке неможливо передати словами. Термін «смуток як чорна хмара» описує відчуття, коли смуток накриває людину, як чорна хмара, затьмарюючи все навколо неї. Це образ безперервного смутку, який заважає відчувати радість або світло в житті. Відчуття важкості та тиску, які супроводжують глибокий смуток, називають «тяжко на серці». Це завжди підкреслює сильний емоційний біль і страждання, хоча існує багато причин для цього. Обидва вирази підкреслюють силу та інтенсивність смутку через багаті метафоричні образи, роблячи комунікацію більш емоційно насиченою та глибокою.

Позитивні емоції, призначені для демонстрації позитивного впливу, як-от щастя, коли людина досягла своєї мети, полегшення, коли небезпеки

вдалося уникнути, або задоволення та спокою, також широко представлені в корейській фразеології.

Радість, відчуття задоволення та щастя. Вираз «*벽차오르다*» (Серце переповнене) використовується для опису моментів великого щастя, коли людина відчуває, що її серце переповнене позитивними емоціями. Інший вираз «*등 따스고 배부르다*» (Спина тепла, повний живіт) вказує на фізичний комфорт і задоволення після ситного обіду, що переноситься на загальний стан благополуччя. Цей фразеологізм часто використовується для опису ситуацій, коли людина відчуває себе в безпеці, комфорті та задоволенні, що сприяє загальному почуттю щастя.

Образ тримання за пупок підкреслює сильний сміх, який викликає людина, яка сміється: «*배꼽을 빼다*», (витягувати пупок); «*배꼽을 잡다*», (триматися за пупок); і «*배꼽이 빠지다*», (пупок випадає). Імплицитна семантика зазначених виразів пов'язується з ідеєю, що сміх може викликати фізичний дискомфорт або приємні відчуття, коли людина настільки захоплена сміхом, що може випасти пупок.

Окрім пупка, для вираження емоцій радості в корейській фразеології використовуються також образи плечей, губ, носа тощо. Наприклад, образ танцю плечима у виразі «*어깨춤을 추다*» (танцювати плечима) підкреслює вираження радості та щастя через фізичний рух. Фразеологізм описує емоційний стан, коли людина настільки щаслива, що починає танцювати або рухатися у такт радості, щоб висловити свої позитивні емоції. Образний компонент виразу «*입이 찢어지다*» (розірвані губи) підкреслює інтенсивність радості або сміху, коли людина настільки радісна або сміється, що здається, губи можуть розірватися. Образ співу носом у виразі «*콧노래를 부르다*» (співати носом) підкреслює радість і легкість, які людина відчуває, коли наспівує собі під ніс. Цей фразеологізм використовується для опису ситуацій, коли людина настільки щаслива, що не може втриматися від співу, виражаючи свою радість через музику та спів.

Деякі образні компоненти фразеологізмів відзначаються культурною специфікою, як, наприклад «깨가 쏟아지다» (просипати кунжутне насіння). У корейській культурі кунжутне насіння, є символом щастя, удачі та благополуччя. Ідея, що щастя і гармонія «просипаються» або «розсипаються» навколо нас, підкреслюється образом просипаного кунжуту.

Образ вітру є більш загальним і у багатьох культурах символізує свободу та енергію, які приносять радість і щастя. Корейський фразеологізм «신바람이 나다» (відчувати вітер) використовується для опису стану, коли людина відчуває приплив енергії та натхнення, який піднімає настрій і створює відчуття легкості та радості.

Радість виражається і в українських фразеологізмах досить експресивно. Наприклад, фразеологізм «на сьомому небі» може означати велике щастя та радість. Коли людина відчуває надзвичайну радість і щастя, це відчуття можна порівняти з піднесенням до небес. «Сміятися до сліз» — ще один вираз, який описує ступінь радості, що викликає нестримний сміх до сліз. Це демонструє, що радість не може бути обмежена. Вираз «як на крилах» описує відчуття щастя та легкості, коли людина може літати від щастя. Образ крил символізує стан щастя, коли людина настільки щаслива, що відчуває себе безтурботною та легкою, ніби може піднятися.

Коли людина відчуває нестримну радість, вираз «серце співає» використовується для опису внутрішньої радості. Це образ, який передає емоційний підйом і внутрішнє щастя. Фразеологізм «від щастя на шматки розриває» описує найвищий ступінь щастя. Це образ, який передає почуття, коли радість настільки велика, що її не можна стримати. Легкість, що відчувається під час великих радощів, передається образом пташки у виразі «пурхати від щастя». Вираз «Радіти як дитина» зосереджується на чистій і справжній радості, яку відчуває людина, коли радіє, як дитина. Це образ, який передає щиру радість, яку відчувають діти. «Грати на всіх струнах душі» описує стан щастя та радості, коли людина відчуває таку повноту щастя, ніби всі струни її душі грають у гармонії. Це підкреслює глибину та різноманітність

радості в душі людини. Красу та інтенсивність радості передано у виразі «сяяти від щастя». Таким чином, обидві культури прагнуть передати глибокі емоційні переживання через різноманітність мовних зворотів, які роблять спілкування насиченим та виразним.

Гордість, задоволення. Культурно-марковані образні компоненти спостерігаємо у фразеологізмах, що передають почуття гордості та задоволення. Так, у виразі «고개를 들다» (підняти голову) піднята голова є символом сміливості, впевненості в собі та гордості. Цей фразеологізм використовується для опису ситуацій, коли людина відчуває гордість або впевненість у своїх діях або досягненнях. Образ польоту на літаку у виразі 비행기를 태우다. (здійматися на літаку) підкреслює піднесення когось до небес, тобто надмірне визнання когось або його досягнень. Фразеологізм використовується для опису ситуацій, коли когось хвалять до небес, часто з перебільшенням.

Стан задоволення та спокою, який настає після досягнення своїх цілей або бажань, передається виразами «뿌듯함에 젖다» (зануритися в гордість) та «직성이 풀리다» (задовольнити свої бажання). Зведення плечей у виразі «어깨를 으쓱거리다» (зводити плечима) може означати байдужість або невдоволення чимось, а також гордість або задоволення собою.

Вирази зі схожими образними компонентами спостерігаємо і в українській фразеології. Наприклад, фразеологізм «піднімати голову» описує почуття впевненості та гордості в собі, підкреслюючи стан гордості, коли людина буквально піднімає голову. «Як півень на сідалі» — ще один вираз, який описує самовдоволену та горду людину. Образ півня, який гордо стоїть на сідалі, демонструє почуття власної значущості та самодостатності.

Вираз «грати м'язами» передає демонстрацію сили або досягнень, що викликають гордість. Семантика може бути як прямою (дemonстрація фізичної сили), так і переносною (дemonстрація досягнень або успіхів). Вираз «на висоті» також описує успіхи або досягнення, які викликають гордість. Це

образ, який описує стан, коли людина досягає вершини своїх можливостей і пишається тим, чого досягла. Компаративний вираз «гордий як орел» підкреслює впевненість у собі та велич. Люди, які асоціюють себе з цим могутнім птахом, відчують почуття гордості, оскільки орел символізує силу, свободу та незалежність. Коли гордість людини переповнює її, вираз «гордість переповнює» використовується для опису такого стану. Це може бути пов'язано з успіхом у важливій справі або досягненням важливої мети.

Пристрасть, ентузіазм. Образний компонент роззутих ніг у виразі «발 벗고 나서다» (виступати з роззутими ногами) означає готовність діяти без зволікань і перешкод. Цей фразеологізм використовується для опису ситуацій, коли людина демонструє готовність допомогти або взяти участь у якійсь діяльності або розв'язанні проблеми. Образ вогню підкреслює інтенсивність емоцій або мотивації у виразі «불타 오르다» (запалати вогнем), коли людина «горить» від ентузіазму або пристрасті. Цей фразеологізм використовується для опису ситуацій, коли людина відчуває сильне бажання або рішучість досягти своїх цілей. Для опису ситуацій, коли людина стає більш спостережливою, обізнаною або розуміє щось нове або важливе використовується вираз «눈이 밝아지다» (очі стають яскравими). Яскраві очі символізують запал у поєднанні зі здатністю краще бачити та розуміти обставини.

Українські фразеологізми також містять схожі образні компоненти для вираження пристрасті, ентузіазму тощо, підкреслюючи силу та широту емоції. Одним із прикладів є фразеологізм «горіти очима», який означає величезне захоплення або пристрасть. Образ палаючих очей показує, наскільки людина захоплена тим, що робить, про що мріє тощо. Вираз «загорітися ідеєю» вказує на сильне бажання реалізувати певний проект або ідею. Синонімічним виразом для опису сильного бажання щось зробити або взяти участь у чомусь є фразеологізм «палати бажанням». Для змалювання ситуації, коли людина

повністю віддається якійсь діяльності чи інтересу, використовується вираз «з головою піти у щось» .

Отже, аналіз зазначених вище фразеологізмів демонструє різні способи вираження емоцій у корейській та українській мовах. Корейські фразеологізми більше концентруються на фізичних і тілесних образах, тоді як українські фразеологізми частіше використовують метафори, пов'язані з природою та повсякденним життям. Це підкреслює, що у корейській культурі пріоритетними є внутрішній світ людини та її емоції; натомість в українській культурі – природні та соціальні зв'язки. Однак, попри відмінності образних компонентів, обидві культури надають великого значення фразеологізмам як засобу передачі культурних цінностей і вираження емоцій. Вони відображають соціальні норми та емоції, а також індивідуальні почуття, що робить їх важливим компонентом міжкультурної комунікації.

Висновки до другого розділу

У другому розділі розглядаються фразеологізми, які в корейській та українській мовах виражають різні емоційні стани, такі як гнів, тривога, страх, смуток і радість. Особлива увага приділялася семантичним характеристикам та культурним особливостям цих фразеологічних одиниць.

Як показав проведений нами аналіз зазначених характеристик, фразеологізми обох мов використовують яскраві образи та метафори для позначення широкого спектру емоцій людини. Однак, спостерігаються певні відмінності у підходах до вираження емоційних станів.

Корейські фразеологізми демонструють тенденцію до використання образів, пов'язаних із внутрішніми органами та частинами тіла. Це свідчить про те, що в корейській культурі внутрішні органи часто сприймаються як символи емоційних станів, що вказує на більш інтроспективний підхід до розуміння та вираження емоцій.

Українські ж фразеологізми часто апелюють до фізичних реакцій та зовнішніх проявів емоцій. У них також часто використовуються метафори, пов'язані з природними явищами та повсякденним життям, що підкреслює важливість природних та соціальних зв'язків в українській культурі.

Незважаючи на ці відмінності, обидві культури надають великого значення фразеологізмам як засобу передачі культурних цінностей та вираження емоцій. Фразеологізми відображають соціальні норми, колективні та індивідуальні почуття, виступаючи важливими маркерами культурної ідентичності.

Вивчення емоційних фразеологізмів відкриває шлях до глибшого розуміння лінгвістичних та культурних особливостей обох народів. Воно не лише розширює лексичний запас, але й сприяє кращому розумінню культурних контекстів, в яких ці фразеологізми вживаються. Це, в свою чергу, може слугувати мостом для зближення різних культур і традицій, покращуючи міжкультурну комунікацію.

Таким чином, наше дослідження підкреслює важливість фразеологізмів як ключа до розуміння емоційного та культурного світу носіїв мови. Воно демонструє, як мова відображає та формує емоційний досвід людей, одночасно виступаючи унікальним інструментом для вивчення культурних цінностей та світоглядних особливостей різних народів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження фразеологізмів, що виражають емоції в корейській мові, дозволяє зробити наступні висновки:

1. Фразеологія відіграє ключову роль у відображенні культурної спадщини та світогляду народу. Фразеологічні одиниці, характеризуючись стійкістю, ідіоматичністю та відтворюваністю, є важливими носіями культурної інформації та емоційної експресії.

2. Корейські фразеологізми мають глибоке коріння в історії, культурі та побуті народу. Їх джерела походження різноманітні: від власне корейських слів до запозичень з китайської та інших мов, а також історичних подій, географічних реалій та фольклору.

3. Аналіз емоційних фразеологізмів виявив суттєві відмінності у підходах до вираження емоцій в корейській та українській мовах. Корейські фразеологізми часто апелюють до внутрішніх органів та частин тіла, що свідчить про інтроспективний підхід до розуміння емоцій. Українські фразеологізми більше зосереджені на зовнішніх проявах емоцій та використовують образи з природи та повсякденного життя.

4. Незважаючи на відмінності, обидві мови використовують фразеологізми як потужний засіб передачі культурних цінностей та вираження емоційних станів. Це підкреслює універсальність емоційного досвіду людини, але також вказує на унікальні культурні способи його концептуалізації та вербалізації.

5. Дослідження фразеології, що актуалізує емоційні стани людини, відкриває шлях до глибшого розуміння лінгвістичних та культурних особливостей обох народів. Воно не лише розширює лексичний запас, але й сприяє кращому розумінню культурних контекстів, покращуючи міжкультурну комунікацію.

6. Виявлені особливості вираження емоцій через фразеологізми демонструють, як мова відображає та формує емоційний досвід людей,

одночасно виступаючи унікальним інструментом для вивчення культурних цінностей та світоглядних особливостей різних народів.

Таким чином, проведене дослідження, всі завдання якого виконано, підкреслює важливість фразеологізмів як ключа до розуміння емоційного та культурного світу носіїв мови, відкриваючи нові перспективи для подальших лінгвокультурологічних та компаративних досліджень.

Список використаних джерел

1. Алефиренко Н. (2002). *Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры*. Academia.
2. Алефиренко Н., Золотых Л. (2000). *Проблемы фразеологического значения и смысла*. Издательство-Астр. гос. пед. ун-та.
3. Бабич Н. (1971). *Фразеологія української мови*. Навчальний посібник. Видавництво «Радянська школа».
4. Бабич Н. (1984). Антонімія у фразеології східнослов'янських мов. *Українське мовознавство*, № 12.
5. Білоноженко, В., Гнатюк І., Дятчук В., Неровня Н., Федоренко Т. (2003). *Словник фразеологізмів української мови*. Наукова думка.
6. Давиденко О. (2004). Класифікація корейських прислів'їв і приказок за типами паремії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури*. ВПЦ «Київський університет».
7. Добрыднева Е. (2003). Фразеологические средства и способы вербализации эмоциональных концептов в языке и речи. *Проблемы вербализации концептов в семантике языка и текста: Материалы Международного симпозиума*. Перемена.
8. Добровольский Д. (1997). Национально-культурная специфика в фразеологии. *Вопросы языкознания*, №6, С. 37-48.
9. Добровольський, Д. (1998). *Роль фразеології у міжкультурній комунікації*. Наукова думка.
10. Дутова Т. (2004). Концепты дух/душа: сравнительно-этимологический анализ славянской фразеологии *Филологический ежегодник*, – Вып. 5-6.
11. Галинська О. (2011). Фразеологізми як знаки культурної інформації. Проблеми зіставної семантики. *Проблеми зіставної семантики: зб. наук. Ст. Вид. центр КНЛУ*.

12. Гнатюк І., Самойлова І. (2011) Міжнародна наукова конференція: «Українська лексикографія в загальнослов'янському контексті: теорія, практика, типологія»
13. Гуменюк І. (2020). Phraseological equivalents with color names in english and ukrainian languages. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація», №2, С.108-114. Видавничий дім «Гельветика».*
14. Жила В. (2004). Основні джерела походження корейських фразеологізмів. *Східні мови та літератури, №1, С. 12-16.*
15. Жила В. (2011). Фразеологічні одиниці та прислів'я як об'єкт лінгвістичних досліджень у корейській мові. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна, Вип.54, С. 217-224.*
16. Кияк Т., Огуй О., Науменко А. (2006). *Теорія та практика перекладу (німецька мова): підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видавництво «Нова книга».*
17. Кочерган, М. (2001). *Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видавничий центр «Академія».*
18. Кочерган М. (2003). *Загальне мовознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Академія.*
19. Кунин А. (1996). *Большой англо-русский фразеологический словарь. Русский язык.*
20. Левченко О. (2005). *Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект* : Моногр. Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.
21. Лучик А. (2011). Про плинність лінгвістичної традиції. *Магістеріум НаУКМА, Вип. 43. Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА.*
22. Мельничук О. (1974). *Словник іношомовних слів. Київ- Наукова думка.*
23. Назарян, А. (1976). *Фразеология современного французского языка: Учеб. Пособие. Высшая школа.*

24. Тер-Мінасова С. (2004). *Словосполучення у науково- лінгвістичному та дидактичному аспектах*. Вид. 2-ге, стереотипне. - М.: Едиторіал УРСС.
25. Campbell, L. (2013). *Historical Linguistics: An Introduction* (3rd ed.). Edinburgh: Edinburgh University Press.
26. Choe, S. H., & Torchia, C. (2002). *How Koreans Talk: A Collection of Expressions*. 은행나무.
27. Coseriu, E. (1985). Linguistic Competence: What is it Really? *The Modern Language Journal*, 69(4), 357-365.
28. Evans, V., & Green, M. (2006). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
29. Jeyseon Lee, Youseon Lee Published in 2017 by Seoul Selection U.S.A., Inc. 4199 Campus Drive, Suite 550, Irvine, CA 92612, USA
30. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
31. Park, E. J. (2012). *Korean Synonym Dictionary for Korean Language Learners*. Korea.
32. TalkToMeInKorean (2014) *Everyday Korean idiomatic expressions* 서울
33. Wierzbicka, A. (1997). *Understanding Cultures through Their Key Words: English, Russian, Polish, German, and Japanese*. New York: Oxford University Press.
34. Xu Linqing *교재 분석을 통한 한국어 감정 관용표현 연구*, 전남대학교 대학원.
35. 강위규 (1998). *국어관용표현연구*. 부산: 세종출판사.
36. 김향숙. (2001). *한국어 감정표현 관용어 연구*. 인하대학교 대학원.

37. 두전하 (2011), '고유어계 관용구와 한자어계 관용구의 비교 연구',
인하대학교 석사학위논문.
38. 묘춘매 (2008), '한국 한자어 관용 표현의 유형 연구', 강원대학교
박사학위논문.
39. 문금현 (1999), '국어의 관용 표현 연구', 서울: 태학사.
40. 박영순 (2004). 한국어 의미론. 서울: 고려 대학교 출판부.
41. 심재기 (2011). 국어 어휘론 개설. 서울: 지식 과 교양.
42. 정경조 (2019) 한국 언어문화 속의 의사소통방식에 대한 고찰,
한국골프대학교 교양학부 교수.
43. 최지훈. (2007). 국어 관용구의 은유, 환유 연구. 이화여자대학교
대학원.
44. 하태홍 (1967). 한국 속담. 서울: 경원각.